

Til
Moderniseringsministeren,
Kulturministeren

Tynset 8.mars. 2005

Sak: Høringsvar for ny Bokavtale fra Tynset Bokhandel as

Som daglig leder av en **kulturbokhandel i distriktet** ønsker jeg å komme med mine synspunkter på forskriftsutkastet fra Konkurransetilsynet.

Tynset Bokhandel as er en moderne drevet kulturbokhandel ute i distriktet. Bokhandelen er en uavhengig bokhandel, men medlem i Fri Bokhandel.

Fri Bokhandel er en sammenslutning for de små og mellomstore bokhandlerne landet rundt. Den omfatter i dag 111 bokhandlere med til sammen 149 utsalgssteder. Dette gjør Fri Bokhandel til en av de største bokhandler-sammenslutninger i Norge i dag - dog ikke i omsetning. Der utgjør vi ca 19%, med en samlet omsetning på i overkant av 600 mill. kr.

Fri Bokhandel er ikke en kjede i vanlig forstand, men et kollegialt avtale og innkjøpsfellesskap som tar sikte på å bedre vilkårene for de mindre bokhandelene; både overfor forlagsbransjen og andre leverandører.

For meg og oss som er *frie bokhandlere* er det viktig å markere at vi eksisterer. Både fordi jeg tror at de mindre bokhandlerne i byene og distriktene er liv laga, og fordi jeg mener det **bokkjøpende publikum fortjener variasjon, valgfrihet og ikke minst en bokhandel i sitt nærmiljø**. Med stadig større vekt på børs enn katedral og en *fremtid som ser ut til å prioriterer de store bokhandlerkjedene og de store forlag*, merker de små og mellomstore bokhandelene at det økonomiske presset øker.

Det kan over tid gjøre det vanskelig for de små bokhandelene å overleve.

Jeg har lest forskriftsutkastet fra Konkurransetilsynet, og ser at det ikke gir rom for den Bokavtalen som er fremforhandlet. Dette er jeg sterkt uenig i med følgende begrunnelse:

Det er fordi norsk bokhandel vil ta et *kulturansvar* at vi ber om en slik Bokavtale, og *jeg forventer at departementet i sin behandling av saken, vil vektlegge kulturbetydningen langt mer enn det som er naturlig for Konkurransetilsynet*.

Bokavtalen er viktig for Tynset Bokhandel, og jeg er selvsagt glad for at vi får like vilkår med bokklubbene. Allerede nå merker vi det ved at kunder forteller oss at de har meldt seg ut – eller de kommenterer at de er blitt mer bevisst den lokale bokhandelens nytteverdi.

Bokavtalen vil uansett føre til en omstilling, fordi den er sterkt modernisert i forhold til den gamle Bransjeavtalen, både ved at vi mister eneretten til salg av skolebøker, og at det blir frie priser på skolebøker. Det vil bli en tøffere konkurranse for bokhandelen ute i distriktene fordi våre innkjøpsvilkår bli stadig dårligere fra våre leverandører og forlag ettersom de store kjedene presser på disse.

Rent praktisk vil det være viktig for oss med en avklaring på flere ting rundt skolestarten med tanke på anbudsrunder, hvem som har lov å delta, skolebokreformen, og om dette med fri pris vil føre til at forlagene selv vil ta en stor del av salget direkte allerede i 2006.

Salg av skolebøker gir et stort bidrag til omsetning og resultat for en distriksbokhandel.

Som lokal leverandør til åtte skoler og fem bibliotek – ønsker jeg jo at Tynset Bokhandel fortsatt skal ha en reell mulighet til fortsatt kunne levere lokalt – fordi jeg er overbevist om at vi kan gi en langt høyere servicegrad enn det skolene vil oppleve ved en sentral leverandør.

Det er ikke uvanlig med flere feilbestillinger ved hovedbestillingen, og utover året blir det flere enkelt-bokbestillinger – for oss som lokalbokhandel er dette en del av helheten på leveransene, og vi vil jo yte her også. Dette er den kostnadskrevede delen av en slik leveranse – spesielt for en sentral aktør. Skulle en skole henvende seg til oss for å få hjelp i en slik situasjon, kan vi ikke engang hjelpe; Vi har ikke mulighet til retur av bøker levert fra sentral aktør.

Selv har Tynset Bokhandel de fem siste årene gjort konkrete forberedelser for et evt bortfall av bokavtalen 1.januar 2005; bl.a. for tap av skoleboks salg ved å modernisere driften, investere i butikkdata og nye rutiner for service og bestilling.

Vi har utvidet produktspekteret med leker og trendvarer, og åpnet et kunstgalleri i kjelleren hvor vi også arrangerer forfatterkvelder, har lesesirkel og kurskvelder .

Vi trenger Bokavtalen og de faste bokprisene for å sikre bredden av litteratur – det er den bredden vi lever av, og uansett er fastprisperioden redusert i Bokavtalen.

Vær grei – ikke lag unødvendig vansker for oss ved å måtte holde styr på hvilke måned boka er gitt ut – og ikke hvilket år. I praksis vil det bli umulig å holde styr på hvilke bøker vi kan sette ned i pris.

Det lar seg sikkert lage datasystemer for dette, men i et kost/nytte perspektiv kan jeg ikke forstå det vil gavne bransjen!

En annen ting er at en bok's levetid er lenger enn 9 måneder. Viser her til Den norske Bokhandlerforeningens salgsrapportering for bestselgere. Den viser at 52% av titlene som er i salg omfattes av fastpris (dvs. utgitt siste 2 år)

Jeg mener at det er viktig med fastpris også på billigbøker. Vi merker en klar økning av salget på slik litteratur, og **for å** beholde bredden må fastpris beholdes - og **ved å** beholde bredden vil vi kunne få nye lesere.

Her på Tynset har de i skolene kjørt et anerkjent Leseprosjekt gjennom flere år – noe vi merker ved at barn og unge leser mer – og billigbøker gir disse en mulighet til å bruke også bokhandelen.

Det viktigste aspektet ved fri pris konkurranse med dagligvaren, senterbutikker og bensinstasjoner - vil ødelegge *grunnlaget* for vår drift som kultur- og fagbokhandel i distriktet; å kunne tilby *bredden av litteratur*.

Erfaringen så langt er at de alternative lokale salgskanaler kun baserer sitt boksalg på et lite antall titler – de mest salgbare.

En kulturbokhandel i distriktet klarer ikke overleve kun på å yte god service ved å kunne bestille smalere titler til våre kunder. Bokavtalen gir en balanse med hensyn på både rettigheter og plikter – og skaffeplikten er en tjeneste våre kunder nyter godt av – og en service vi ønsker å gi, men ikke for enhver pris!

En meget viktig konsekvens for Tynset Bokhandel uten en Bokavtale i bransjen, er hvordan skal vi eller andre ute i distriktene kunne tilby billigere bøker hvis **frakt-kostnadene** blir et tillegg til bokprisen? - Dette vil være en realitet uten en bokavtale.

Kulturbokhandelen i distriktet vil over tid forsvinne, og jeg fatter ikke hvorfor et godt fungerende system som det eksisterende skal ødelegges – i denne sammenheng er, som dere sikkert er kjent med, Norge et land andre land ser opp til nettopp fordi kulturbidraget fungerer iht hensiktene.

Gi oss aksept for Bokavtalen – da vil leseren ha rik og lik tilgang på norsk litteratur over hele landet – fordi den legger forholdene til rette for et landsdekkende bokhandlernet.

Bokavtalen vil gi oss rammevilkår som er forutsigbare og ro til å drive det vi kan: Butikk – selge og formidle litteratur til leseren. Nasjonen fortjener det nå.

Med hilsen

Siri J. Strømmevold
Daglig leder
Tynset Bokhandel as